

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp
Omgevingsfonds Nobian

Zaaknummer
3969394

Uw kenmerk

Datum
7 oktober 2025

Geachte leden van de Raad,

Met deze brief informeren wij u over de plannen voor oprichting van een omgevingsfonds tussen Nobian en gemeente Enschede en gemeente Hengelo. Beide gemeenten hebben aangegeven afspraken te willen maken over een goede baten- en lastenverdeling voor het winningsgebied van Nobian. Hieronder leest u welke stappen wij zetten om tot goede afspraken te komen.

Aanleiding

Sinds 1918 wordt er tussen Hengelo en Enschede op verantwoorde wijze zout gewonnen door Nobian en haar rechtsvoorgangers. Deze activiteit heeft een lange historie met ups en downs in de regio en is van betekenis voor zowel de lokale economie als de nationale en Europese industrie.

Met het oog op de toekomst werkt Nobian aan de nieuwe winningslocaties in Haaksbergen. Deze nieuwe locaties zijn nodig om de zoutvoorziening van de zoutfabriek op lange termijn veilig te stellen. Om tot een goede baten en lasten verdeling te komen voor het wingebied hebben Nobian en gemeente Haaksbergen hierover afspraken gemaakt, en, in het kader daarvan, besloten tot het oprichten van een omgevingsfonds. De zoutwinning in Haaksbergen zal geleidelijk aan op gang komen; tot die tijd blijft ook de winning binnen de gemeentegrenzen van Hengelo en Enschede doorgaan. Omdat de huidige winlocaties het einde van hun economische levensduur bereiken is een nieuw winningsgebied in Boekelerveld (tussen Boekelo en Beckum) mogelijk nodig om de productie op peil te houden.

Het omgevingsfonds

In het zoutwinningsoverleg in 2024 is door gemeente Enschede en gemeente Hengelo aan Nobian aangegeven in gesprek te willen over een omgevingsfonds. Nobian heeft zich bereid getoond met beide gemeenten afspraken te willen maken over het delen van baten uit toekomstige zoutwinning binnen de gemeentegrenzen. Op basis hiervan zijn in augustus 2025 een principeafspraken gemaakt die vergelijkbaar zijn met de regeling in Haaksbergen.

Terzijde zij opgemerkt, dat in maart 2025 minister Hermans van Klimaat en Groene Groei een brief aan de Tweede Kamer stuurde met betrekking tot het onderwerp 'rechtvaardige batendeling van de mijnbouw'. Daarin deelt zij mee dat het kabinet op dit moment geen mogelijkheden ziet voor een generieke of landelijke regeling voor batendeling. Afspraken hierover, zoals wij die nu maken met Nobian, zijn dus op basis van vrijwilligheid en maatwerk.

De hoofdlijnen van de principeafspraken met beide gemeenten gezamenlijk laten zich als volgt verwoorden:

- A. De regeling treedt in werking nadat de nieuwe relevante vergunningen (o.a. winningsvergunning, omgevingsvergunning en winningsplan) voor de winning van zout in het Boekelerveld definitief afgegeven zijn, of uiterlijk op 1 januari 2027;

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

- B. Een jaarlijkse bijdrage van €1,50 per gewonnen ton zout vanaf 2027, uit te keren vanaf 2028;
- C. Een eenmalige bijdrage van €1 miljoen na afloop van 2026;
- D. De afspraken betreft zoutwinning in de huidige gebieden Twenthe Rijn, Helmerzijde, Oude Maten en de zoutwinning in de uitbreidingsgebieden (waaronder dus in elk geval het Boekelerveld);
- E. De bijdrage eindigt wanneer Nobian stopt met de winning in beide gemeenten;
- F. Mocht er toch een landelijke regeling tot batendeling komen dan zal, om een stapeling van afdrachten te voorkomen, de jaarlijkse bijdrage worden gesaldeerd met een eventuele afdracht die Nobian op basis van dan geldende wet- en regelgeving direct of indirect (bijvoorbeeld via de Staat of de provincie) zal moeten doen aan de gemeente.

De uiteindelijke bijdrage zal afhangen van daadwerkelijk gewonnen zoutvolumes, wat kan oplopen tot zo'n twee miljoen euro per jaar.

Vervolg

De afspraken op hoofdlijnen zullen verder uitgewerkt worden in een overeenkomst tussen Nobian en gemeente Enschede en gemeente Hengelo. Hierin zullen de juridische en financiële aspecten verder uitgewerkt worden. Daarnaast zullen ook afspraken met Enschede gemaakt moeten worden over de verdeling van de twee miljoen euro en de eenmalige bijdrage. De komende maanden zal Hengelo hier samen met Enschede en Nobian aan werken. Daar waar richting nodig is zal het college gevraagd worden om de richting te geven en indien nodig zal uw Raad hierover geïnformeerd worden.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer D. Lacroix

De heer S.W.J.G. Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074